

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu -

Set 1

1-) Metinde “kinayeli ifade” denince ne kastediliyor? (16 kelime)

Bir sözün açık anlamının

2-) Metne göre bu iki katmandan hangisi asıl hedef kabul edilir? (9 kelime)

Gizli veya

3-) Bu durumda bir kinayeli sözün yalan veya doğru oluşu neye bağlıdır? (7 kelime)

Kastedilen

4-) Verilen örnekte uzunluktan söz edilerek aslında kişinin hangi özelliğine işaret ediliyor? (6 kelime)

Kişinin

5-) Onuncu ve Yirmiikinci Söz’deki hikâyeler hangi sınıfa dahil ediliyor? (5 kelime)

Kinayeli

6-) Hikâyelerin sonunda bulunan esas mananın “sadık” sayılması ne demektir? (9 kelime)

Gerçeğe uygun,

7-) Bu hikâyelerin doğruluğuna, ayrıntılarının birebir yaşanmış olup olmaması neden zarar vermiyor?
(12 kelime)

Çünkü doğruluk, ayrıntıların

8-) Metne göre manevî bir topluluğun tek bir kişi gibi gösterilmesi hangi faydayı sağlar? (15 kelime)

Soyut ve dağınık

9-) Şahs-ı manevînin tek kişi gibi gösterilmesi anlatımı nasıl etkiler? (10 kelime)

Toplu ve

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu - Set 2

1-) Metin, belâgat açısından kinayeli sözü nasıl tanımlıyor? (15 kelime)

Bir ifadenin görünen

2-) Bu kavram açıklanırken sözün hangi yönünün sadece araç olduğu belirtiliyor? (9 kelime)

İlk bakışta

3-) Sözün doğruluğunu belirleyen unsur, niyet edilen mana olduğuna göre bu bize ne öğretir? (10 kelime)

İfadeleri sadece

4-) Örnekte kişinin uzun sayılması için hangi unsur esas alınıyor? (6 kelime)

Bedensel

5-) Örnekte insanın niteliği doğruysa, eşya ile ilgili ayrıntıların eksik olması neden hükmü bozmaz? (9 kelime)

Çünkü o

6-) Sözler'deki hikâyelerin değerlendirilmesinde bu ilke nasıl uygulanıyor? (7 kelime)

Hikâyelerin

7-) Hikâyelerin "çok doğru" ve "gerçeğe uygun" sayılmasının sebebi nedir? (9 kelime)

Çünkü asıl

8-) "Hal dili" ile "söz dili" arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (10 kelime)

Sessizce anlaşılan

9-) Lisan-ı halin söz diliyle anlatılması, varlıkların sessiz mesajları hakkında ne sağlar? (11 kelime)

O mesajları

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu - Set 3

1-) Kinayeli bir ifadede neden iki katmanlı mana bulunduğu söylenebilir? (13 kelime)
Çünkü bir tarafta

2-) Görünen anlamın “araç” sayılması, anlatımın hangi yönünü öne çıkarır? (9 kelime)
Maksadın lafızda

3-) Açık anlam doğru olsa da söz hangi durumda yanlış sayılır? (12 kelime)
Eğer o sözle

4-) Metindeki örneğe göre, bir sözün doğruluğu eşyanın varlığına değil neye bağlanıyor? (8 kelime)
O sözle

5-) Sözler’de yer alan hikâyeler hangi bakımdan bu kinaye anlayışıyla aynı çizgide bulunuyor? (12 kelime)
Onlar da dış

6-) Hikâyelerin dış yüzündeki olay örgüsü metinde nasıl bir işleve sahip gösteriliyor? (14 kelime)
Hakikati daha iyi

7-) “Temsilî dürbün” benzetmesinden ne anlaşılır? (12 kelime)
Temsilin, hakikati yaklaştıran

8-) Lisan-ı halin lisan-ı kal şeklinde gösterilmesi, özellikle hangi tür meselelerde faydalı olur? (10 kelime)
Doğrudan görülmesi

9-) “Manevî şahsiyetin maddî bir kişi gibi gösterilmesi” ifadesi neyi anlatır? (17 kelime)
Tek tek bireylerden oluşan

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu - Set 4

1-) Metinde önce hangi edebî kavram açıklanıyor? (4 kelime)

Kinayeli

2-) Kinayeli sözde niçin ilk anlam tek başına yeterli görülüyor? (11 kelime)

Çünkü asıl

3-) Verilen örnekten hareketle, bir sözün zahirine takılmanın hangi yanılsaya yol açabileceği çıkarılır? (8 kelime)

Kastedilen manayı

4-) Metindeki örnek cümlede anlatımın merkezinde eşya mı vardır, insanın niteliği mi? (3 kelime)

5-) Buradan, maksat ile lafız arasında hangisinin öncelikli olduğu sonucuna varılır? (5 kelime)

Maksadın

6-) Metne göre hikâyelerin düz anlamı hangi vazifeyi görüyor? (9 kelime)

Hakikati yaklaştıran

7-) Düz anlamın “nasıl olursa olsun” denilerek ikinci planda bırakılması neye vurgu yapar? (10 kelime)

Asıl belirleyicinin

8-) Metinde neden doğrudan anlatmak yerine temsil tercih ediliyor? (10 kelime)

Çünkü temsil,

9-) Bu parçada hikâyelere yöneltilebilecek “hayalî olduğu için değersizdir” itirazına nasıl cevap verilmiş oluyor? (16 kelime)

Hikâyenin dış kalıbı temsil

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu - Set 5

1-) Parçada kinayeli anlatımın belâgattaki yeri hangi temel özellik üzerinden açıklanıyor? (11 kelime)
Sözün görünen

2-) Kinayeli sözde görünen ilk anlam yanlış olsa bile söz hangi durumda doğru sayılır? (12 kelime)
Eğer hedeflenen gizli

3-) Verilen misal, kinayeyi öğretmek için neden uygun bir örnek sayılabilir? (13 kelime)
Çünkü dışta söylenen

4-) Misalden hangi yorum ilkesi çıkarılabilir? (11 kelime)
Bir ifadeyi

5-) Metinde geçen hikâyelerin hangi yönü kesin ve gerçeğe uygun kabul ediliyor? (12 kelime)
Hikâyelerin vardığı sonuçta

6-) Hikâyelerin kelime kelime düz anlamı neden son hükmü belirlemiyor? (12 kelime)
Çünkü o düz

7-) Parçada “umuma tefhim” ifadesiyle hangi pedagojik hassasiyet öne çıkıyor? (9 kelime)
Her seviyeden

8-) “Hal dili”nin “söz dili” şeklinde gösterilmesi ne anlama gelir? (13 kelime)
Varlıkların durumuyla anlattığı

9-) Bu parçaya göre bir temsilin güvenilir olması için en önemli şart nedir? (4 kelime)
Taşıdığı

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu - Set 6

1-) Metinde anlatılan ikinci soruya verilen cevabın odak noktası nedir? (13 kelime)

Hikâye ve temsilin,

2-) Sıdk ve kizb meselesi kinayeli anlatımda neden dolaylı manaya bağlanıyor? (15 kelime)

Çünkü konuşanın vermek

3-) Bir sözün doğruluğunu değerlendirirken yalnız görünen anlama bakmak neden yetersiz kalır? (12 kelime)

Çünkü konuşanın maksadı

4-) Örnekte kişi uzun değilse, dış ayrıntılar uygun olsa bile neden ifade yanlış sayılıyor? (5 kelime)

Çünkü

5-) Sözler'deki hikâyelerin hangi bölümü "kinayeli mana" yerine geçiyor? (8 kelime)

Hikâyelerin sonunda

6-) Metin, hikâyelerin sonundaki hakikatleri vakıaya uygun sayarken neyi savunmuş oluyor? (12 kelime)

Temsilî anlatımın gerçek

7-) Temsilin dürbüne benzetilmesi hangi anlama gelir? (10 kelime)

Uzak veya

8-) Metinde anlatım tarzı bakımından hangi iki dönüştürmeden söz ediliyor? (15 kelime)

Durumla anlatılan şeyin

9-) Bu parçaya göre bir öğrenci, temsilî hikâye okurken en çok neye dikkat etmelidir? (8 kelime)

Hikâyenin altında

CEVAP ANAHTARI

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu -

Set 1 - CEVAPLAR

1-) Metinde “kinayeli ifade” denince ne kastediliyor?

Bir sözün açık anlamının asıl hedef olmayıp, başka bir manayı düşündürmek için araç olarak kullanılması kastediliyor.

2-) Metne göre bu iki katmandan hangisi asıl hedef kabul edilir?

Gizli veya işaret edilen mana asıl hedef kabul edilir.

3-) Bu durumda bir kinayeli sözün yalan veya doğru oluşu neye bağlıdır?

Kastedilen yan anlamın gerçekte uyuşup uyuşmamasına bağlıdır.

4-) Verilen örnekte uzunluktan söz edilerek aslında kişinin hangi özelliğine işaret ediliyor?

Kişinin boyunun uzun oluşuna işaret ediliyor.

5-) Onuncu ve Yirmiikinci Söz'deki hikâyeler hangi sınıfa dahil ediliyor?

Kinayeli anlatım grubuna dahil ediliyor.

6-) Hikâyelerin sonunda bulunan esas mananın “sadık” sayılması ne demektir?

Gerçeğe uygun, güvenilir ve doğru bir anlam taşıması demektir.

7-) Bu hikâyelerin doğruluğuna, ayrıntılarının birebir yaşanmış olup olmaması neden zarar vermiyor?

Çünkü doğruluk, ayrıntıların tarihiliğiyle değil, onların taşıdığı mananın hak oluşuyla ilgili görülüyor.

8-) Metne göre manevî bir topluluğun tek bir kişi gibi gösterilmesi hangi faydayı sağlar?

Soyut ve dağınık bir manayı daha somut, kolay anlaşılır ve göz önüne gelir hale getirir.

9-) Şahs-ı manevînin tek kişi gibi gösterilmesi anlatımı nasıl etkiler?

Toplu ve soyut manayı toparlar, zihinde daha belirgin hale getirir.

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu -

Set 2 - CEVAPLAR

1-) Metin, belâgat açısından kinayeli sözü nasıl tanımlıyor?

Bir ifadenin görünen anlamını doğrudan hedef edinmeyip, onun üzerinden başka bir manayı kastetmesi olarak tanımlıyor.

2-) Bu kavram açıklanırken sözün hangi yönünün sadece araç olduğu belirtiliyor?

İlk bakışta anlaşılan gerçek anlamının sadece araç olduğu belirtiliyor.

3-) Sözün doğruluğunu belirleyen unsur, niyet edilen mana olduğuna göre bu bize ne öğretir?

İfadeleri sadece kelimelerine göre değil, maksatlarına göre anlamamız gerektiğini öğretir.

4-) Örnekte kişinin uzun sayılması için hangi unsur esas alınıyor?

Bedensel olarak uzun oluşu esas alınıyor.

5-) Örnekte insanın niteliği doğruysa, eşya ile ilgili ayrıntıların eksik olması neden hükmü bozmaz?

Çünkü o ayrıntılar maksat değil, sadece anlatımı taşıyan vasıtalarlardır.

6-) Sözler'deki hikâyelerin değerlendirilmesinde bu ilke nasıl uygulanıyor?

Hikâyelerin kabuğundan çok, ulaştırdığı hakikate bakılarak uygulanıyor.

7-) Hikâyelerin “çok doğru” ve “gerçeğe uygun” sayılmasının sebebi nedir?

Çünkü asıl kast edilen mana, hakikate uygun ve sağlamdır.

8-) “Hal dili” ile “söz dili” arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Sessizce anlaşılan mana, açıklık kazanması için konuşma şeklinde tercüme ediliyor.

9-) Lisan-ı halin söz diliyle anlatılması, varlıkların sessiz mesajları hakkında ne sağlar?

O mesajları insan aklının daha rahat anlayacağı açık bir biçime dönüştürür.

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu -

Set 3 - CEVAPLAR

1-) Kinayeli bir ifadede neden iki katmanlı mana bulunduğu söylenebilir?

Çünkü bir tarafta görünen lafzî anlam, diğerk tarafta asıl amaçlanan dolaylı anlam vardır.

2-) Görünen anlamın “araç” sayılması, anlatımın hangi yönünü öne çıkarır?

Maksadın lafızda değil, onun gösterdiği manada olduğunu öne çıkarır.

3-) Açık anlam doğru olsa da söz hangi durumda yanlış sayılır?

Eğer o sözle anlatılmak istenen dolaylı mana doğru değilse, söz yanlış olur.

4-) Metindeki örneğe göre, bir sözün doğruluğu eşyanın varlığına değil neye bağlanıyor?

O sözle işaret edilen özelliğin gerçekten bulunmasına bağlanıyor.

5-) Sözler’de yer alan hikâyeler hangi bakımdan bu kinaye anlayışıyla aynı çizgide bulunuyor?

Onlar da dış hikâyeye üzerinden içteki hakikati anlatmaları bakımından aynı çizgide bulunuyor.

6-) Hikâyelerin dış yüzündeki olay örgüsü metinde nasıl bir işleve sahip gösteriliyor?

Hakikati daha iyi göstermeye yarayan bir örnekleme ve bakışı yaklaştıran bir araç gibi gösteriliyor.

7-) “Temsilî dürbün” benzetmesinden ne anlaşılır?

Temsilin, hakikati yaklaştıran ve daha net görmeyi sağlayan bir araç olduğu anlaşılır.

8-) Lisan-ı halin lisan-ı kal şeklinde gösterilmesi, özellikle hangi tür meselelerde faydalı olur?

Doğrudan görülmesi zor olan ince ve manevî meselelerde faydalı olur.

9-) “Manevî şahsiyetin maddî bir kişi gibi gösterilmesi” ifadesi neyi anlatır?

Tek tek bireylerden oluşan ortak mana veya toplu kimliğin, sanki tek bir kişiymiş gibi temsil edilmesini anlatır.

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu -

Set 4 - CEVAPLAR

1-) Metinde önce hangi edebî kavram açıklanıyor?

Kinayeli ifade kavramı açıklanıyor.

2-) Kinayeli sözde niçin ilk anlam tek başına yeterli görülüyor?

Çünkü asıl maksat o anlam değil, onun gösterdiği başka bir hükümdür.

3-) Verilen örnekten hareketle, bir sözün zahirine takılmanın hangi yanılsaya yol açabileceği çıkarılır?

Kastedilen manayı kaçırıp sözü yanlış yerde değerlendirmeye götürebilir.

4-) Metindeki örnek cümlede anlatımın merkezinde eşya mı vardır, insanın niteliği mi?

İnsanın niteliği vardır.

5-) Buradan, maksat ile lafız arasında hangisinin öncelikli olduğu sonucuna varılır?

Maksadın öncelikli olduğu sonucuna varılır.

6-) Metne göre hikâyelerin düz anlamı hangi vazifeyi görüyor?

Hakikati yaklaştıran ve ona baktıran bir temsil görevi görüyor.

7-) Düz anlamın “nasıl olursa olsun” denilerek ikinci planda bırakılması neye vurgu yapar?

Asıl belirleyicinin hikâyenin kabuğu değil, içindeki hakikat olduğuna vurgu yapar.

8-) Metinde neden doğrudan anlatmak yerine temsil tercih ediliyor?

Çünkü temsil, geniş kitlelerin kavrayışını kolaylaştırıyor ve manayı zihinde canlandırıyor.

9-) Bu parçada hikâyelere yöneltilebilecek “hayalî olduğu için değersizdir” itirazına nasıl cevap verilmiş oluyor?

Hikâyenin dış kalıbı temsil olabilir; fakat verdiği asıl mana doğruysa değerini ve doğruluğunu kaybetmez denmiş oluyor.

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu -

Set 5 - CEVAPLAR

1-) Parçada kinayeli anlatımın belâgattaki yeri hangi temel özellik üzerinden açıklanıyor?

Sözün görünen anlamı ile kastedilen anlamın farklı olması özelliği üzerinden açıklanıyor.

2-) Kinayeli sözde görünen ilk anlam yanlış olsa bile söz hangi durumda doğru sayılır?

Eğer hedeflenen gizli mana yerinde ve doğruysa söz yine doğru kabul edilir.

3-) Verilen misal, kinayeyi öğretmek için neden uygun bir örnek sayılabilir?

Çünkü dışta söylenen şey ile gerçekte anlatılmak istenen özellik açık biçimde birbirinden ayrılıyor.

4-) Misalden hangi yorum ilkesi çıkarılabilir?

Bir ifadeyi değerlendirirken önce konuşanın neyi kastettiğini anlamak gerekir ilkesi çıkarılabilir.

5-) Metinde geçen hikâyelerin hangi yönü kesin ve gerçeğe uygun kabul ediliyor?

Hikâyelerin vardığı sonuçta anlatılan hakikat yönü kesin ve vakıya uygun kabul ediliyor.

6-) Hikâyelerin kelime kelime düz anlamı neden son hükmü belirlemiyor?

Çünkü o düz anlam asıl maksat değil, hakikate götüren bir gösterme biçimidir.

7-) Parçada “umuma tefhim” ifadesiyle hangi pedagojik hassasiyet öne çıkıyor?

Her seviyeden insanın anlayabileceği sadeleştirilmiş anlatım ihtiyacı öne çıkıyor.

8-) “Hal dili”nin “söz dili” şeklinde gösterilmesi ne anlama gelir?

Varlıkların durumuyla anlattığı mana, insanlar daha kolay anlasın diye konuşma biçiminde sunuluyor demektir.

9-) Bu parçaya göre bir temsilin güvenilir olması için en önemli şart nedir?

Taşıdığı hakikatin doğru olmasıdır.

11sinif 32-soz-p29-2-mevkif-2-maksad-hikayelerin-kinaye-ve-temsil-olusu -

Set 6 - CEVAPLAR

1-) Metinde anlatılan ikinci soruya verilen cevabın odak noktası nedir?

Hikâye ve temsilin, doğru manayı taşıdığı sürece güvenilir bir anlatım yolu olduğunu açıklamaktır.

2-) Sıdk ve kizb meselesi kinayeli anlatımda neden dolaylı manaya bağlanıyor?

Çünkü konuşanın vermek istediği gerçek hüküm orada bulunduğu için doğru-yanlış ölçüsü de ona göre belirleniyor.

3-) Bir sözün doğruluğunu değerlendirirken yalnız görünen anlama bakmak neden yetersiz kalır?

Çünkü konuşanın maksadı orada tamamlanmaz; esas hüküm işaret edilen manada ortaya çıkar.

4-) Örnekte kişi uzun değilse, dış ayrıntılar uygun olsa bile neden ifade yanlış sayılıyor?

Çünkü hedeflenen mana gerçekleşmemiş oluyor.

5-) Sözler'deki hikâyelerin hangi bölümü "kinayeli mana" yerine geçiyor?

Hikâyelerin sonunda ulaştırdığı hakikat kısmı bu görevi görüyor.

6-) Metin, hikâyelerin sonundaki hakikatleri vakıya uygun sayarken neyi savunmuş oluyor?

Temsilî anlatımın gerçek dışı değil, hakikati destekleyen bir yol olduğunu savunmuş oluyor.

7-) Temsilin dürbüne benzetilmesi hangi anlama gelir?

Uzak veya zor görülen hakikatleri yaklaştırıp görünür kılması anlamına gelir.

8-) Metinde anlatım tarzı bakımından hangi iki dönüştürmeden söz ediliyor?

Durumla anlatılan şeyin sözle ifade edilmesi ve manevî topluluğun tek bir maddî şahıs gibi sunulması.

9-) Bu parçaya göre bir öğrenci, temsili hikâye okurken en çok neye dikkat etmelidir?

Hikâyenin altında verilmek istenen ana hakikate dikkat etmelidir.